

دانشگاه پیام نور

دانشکده فنی و مهندسی

پایان نامه

برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد

رشته مدیریت فناوری اطلاعات

گروه مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات

ارزیابی وضعیت موجود فناوری اطلاعات سازمانها

به عنوان یکی از مولفه های اصلی برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات

(مطالعه موردی : سازمان تامین اجتماعی ایران)

یوسف رجیبی

استاد راهنما:

دکتر طاهره یعقوبی

استاد مشاور:

دکتر مراد کردی

شهریور ۱۳۹۰

دانشگاه پیام نور
دانشگاه پیام نور استان تهران
المعلم بلدیک انج و المانید انسر

شماره .....

تاریخ .....

پیوست .....

تصویب نامه

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت فناوری اطلاعات
ارزیابی وضعیت موجود فناوری اطلاعات سازمانها به عنوان یکی از مولفه
های اصلی برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات (مطالعه موردی: سازمان
تامین اجتماعی ایران)

تاریخ دفاع: ۱۳۹۰/۶/۲۸ ساعت: ۱۰-۱۳

نمره: ۱۸/۵
درجه ارزشیابی: عالی

هیات داوران:

امضاء	مرتبه علمی	نام و نام خانوادگی	داوران
	استاد	دکتر طاهره یعقوبی	استاد راهنما
	استاد	دکتر مهرداد کردی	استاد مشاور
	استاد	دکتر احمد فراهی	استاد داور داخلی
	استاد	دکتر غلامرضا شاه محمدی	استاد داور مدعو
	استاد	دکتر احمد فراهی	نماینده گروه

اینجانب یوسف رجبی دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۶ مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت فناوری اطلاعات گواهی می‌نمایم چنانچه در پایان نامه خود از فکر، ایده و نوشته دیگری بهره گرفته‌ام با نقل قول مستقیم یا غیر مستقیم منبع و ماخذ آن را نیز در جای مناسب ذکر کرده‌ام. بدیهی است مسئولیت تمامی مطالبی که نقل قول دیگران نباشد بر عهده خویش می‌دانم و جوابگوی آن خواهم بود.

دانشجو تایید می‌نماید که مطالب مندرج در این پایان نامه (رساله) نتیجه تحقیقات خودش می‌باشد و در صورت استفاده از نتایج دیگران مرجع آن را ذکر نموده است.

یوسف رجبی

امضاء و تاریخ

اینجانب یوسف رجبی دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۶ مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت فناوری اطلاعات گواهی می‌نمایم چنانچه براساس مطالب پایان نامه خود اقدام به انتشار مقاله، کتاب و ... نمایم ضمن مطلع نمودن استاد راهنما با نظر ایشان نسبت به نشر مقاله، کتاب و ... و به صورت مشترک و با ذکر نام استاد راهنما مبادرت نمایم.

یوسف رجبی

امضاء و تاریخ

کلیه حقوق مادی مترتب از نتایج مطالعات، آزمایشات و نوآوری ناشی از تحقیق موضوع پایان نامه متعلق به دانشگاه پیام نور می‌باشد.

شهریور ۱۳۹۰

تقدیم به

همسرم برای صبر و بردباری و پشتیبانی هایش

و

فرزندان عزیزم برای دلگرمی هایشان

تقدیر و تشکر

هر چند واژه ها را یارای آن نیست که لطف و محبت کسانی را که در دوران این تحقیق، جرعه نوش دریای بیکران مهر و محبتشان بوده ام به تصویر بکشند، به رسم ادب و احترام، بوسه بر دستانشان زده و بر خود واجب می دانم بر زحمات و ارشادات کلیه اساتیدم ارج نهاده و مراتب تشکر قلبی خویش را از الطاف آنها ابراز دارم. به ویژه از استاد فرزانه خانم دکتر یعقوبی که با راهنمایی ها و نظرات ارزنده شان، نقش چشمگیری در به ثمر رسیدن این تحقیق داشتند صمیمانه تقدیر و تشکر می نمایم. همچنین از استاد بزرگوار آقای کردی به خاطر مساعدت ها و ارشادات ارزشمندشان سپاسگزارم.

چکیده

یکی از تحولات عمده در جامعه ما، مطرح شدن اطلاعات و اهمیت و نقش اساسی آن در سازمانها و جوامع است. تمرکز اصلی این پایان نامه بر ارزیابی وضعیت موجود فناوری اطلاعات سازمان تامین اجتماعی و بررسی ابعاد آن بعنوان یکی از مولفه های اصلی برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات می باشد. سوال اصلی پژوهش این است که آیا ارزیابی وضعیت موجود فناوری اطلاعات سازمان بر برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات در سازمان تامین اجتماعی تاثیر دارد؟ آزمون فرضیه ها با استفاده از نرم افزار SPSS انجام شده است. به منظور تحلیل فرضیه ها از آزمون رگرسیون استفاده شده است. به منظور رتبه بندی ابعاد مطرح شده در ارزیابی فناوری اطلاعات، از آزمون فریدمن استفاده شده است. جامعه آماری، ۵۱ نفر از مدیران فناوری اطلاعات تامین اجتماعی می باشند. در نهایت همه فرضیه ها تایید و مشخص شد که بنابراین به منظور حرکت به سمت یک برنامه ریزی استراتژیک قوی و کارآمد، ارزیابی وضعیت موجود فناوری اطلاعات سازمان از جنبه های مختلف همچون نیروی انسانی، شرایط مالی و بودجه، زیر ساخت های فناوری اطلاعات، ماموریت و اهداف فناوری اطلاعات سازمان، ساختار و فرآیندهای فناوری اطلاعات سازمان، فرهنگ فناوری اطلاعات سازمان و محیط فناوری اطلاعات سازمان باید مد نظر قرار گیرد. فراهم بودن زیر-ساختها، ماموریت و اهداف و فرهنگ از مهمترین ابعاد قابل ارزیابی به منظور تدوین برنامه های راهبردی فناوری اطلاعات سازمان می باشند.

واژگان کلیدی: ارزیابی وضعیت فناوری اطلاعات، سازمان تامین اجتماعی، برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات، زیر ساخت های فناوری اطلاعات، ماموریت و اهداف فناوری اطلاعات سازمان.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
الف	چکیده
فصل ۱ : مقدمه	
۱	مقدمه
۲	۱-۱ تعریف مساله
۹	۲-۱ مراحل تدوین برنامه استراتژیک فناوری اطلاعات
۱۱	۳-۱ اهمیت برنامه استراتژیک فناوری اطلاعات
۱۵	۴-۱ سوال های تحقیق
۱۵	۱-۴-۱ سوالات اصلی
۱۵	۲-۴-۱ سوالات فرعی
۱۶	۵-۱ فرضیه های پژوهش
۱۶	۱-۵-۱ فرضیه های اصلی
۱۶	۲-۵-۱ فرضیه های فرعی
۱۷	۶-۱ اهداف پژوهش
۱۷	۷-۱ کاربرد نتایج و مخاطبان پژوهش
۱۸	۸-۱ نوع و روش انجام پژوهش
۱۸	۹-۱ ساختار پایان نامه

فصل ۲ : ادبیات موضوع

۲۱	مقدمه
----	-------

۲۲	۱-۲ فناوری اطلاعات و ارتباطات
۲۸	۲-۲ برنامه ریزی استراتژیک
۳۰	۱-۲-۲ ویژگیهای برنامه ریزی استراتژیک
۳۲	۲-۲-۲ مزایای برنامه ریزی استراتژیک
۳۴	۳-۲-۲ برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات
۳۶	۴-۲-۲ فرآیند برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات
۳۹	۳-۲ نقش ارزیابی وضعیت فناوری اطلاعات و ارتباطات در برنامه ریزی
۴۱	۴-۲ رویکردهای برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات
	۵-۲ هم راستایی استراتژیهای تجاری و سیستمهای اطلاعاتی
۴۵	۶-۲ پیشینه پژوهش در داخل و خارج کشور
۵۰	۷-۲ مدل‌های رایج برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات
۵۳	۸-۲ نتیجه گیری

فصل ۳: روش تحقیق

۵۶	مقدمه
۵۸	۱-۳ اهداف پژوهش
۵۸	۲-۳ سوال های تحقیق
۵۹	۳-۳ فرضیه های پژوهش
۶۰	۴-۳ نوع تحقیق
۶۰	۵-۳ جامعه آماری، روش نمونه گیری و حجم نمونه
۶۱	۶-۳ روش گردآوری اطلاعات و داده ها
۶۲	۷-۳ ابزارهای پژوهش

۶۲	۱-۷-۳ روایی ابزار اندازه گیری
۶۲	۲-۷-۳ پایایی ابزار اندازه گیری
۶۵	۸-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها
۶۷	۹-۳ آزمون توزیع نرمال
۶۷	۱۰-۳ نتیجه گیری

فصل ۴: تجزیه و تحلیل داده های تحقیق

۶۹	مقدمه
۷۰	۱-۴ اطلاعات جمعیت شناختی
۷۰	۱-۱-۴ تجزیه و تحلیل ویژگی های کلی نمونه
۷۰	۱-۱-۱-۴ جنسیت
۷۱	۲-۱-۱-۴ میزان تحصیلات
۷۲	۳-۱-۱-۴ سن
۷۴	۴-۱-۱-۴ تعداد سالهای فعالیت در شرکت
۷۶	۲-۴ تجزیه و تحلیل داده های حاصل از نظرسنجی مدیران
۷۷	۳-۴ نتایج آزمون
۷۷	۱-۳-۴ فرضیه اصلی
۷۸	۲-۳-۴ فرضیه فرعی ۱
۷۹	۳-۳-۴ فرضیه فرعی ۲
۸۰	۴-۳-۴ فرضیه فرعی ۳
۸۱	۵-۳-۴ فرضیه فرعی ۴
۸۳	۶-۳-۴ فرضیه فرعی ۵

۸۴	۷-۳-۴ فرضیه فرعی ۶
۸۵	۸-۳-۴ فرضیه فرعی ۷
۸۶	۴-۴ نتیجه آزمون فریدمن به منظور اولویت بندی ابعاد ارزیابی فناوری اطلاعات

فصل ۵: نتیجه گیری و پیشنهادها

۹۰	مقدمه
۹۰	۱-۵ مأموریت، اهداف و راهبردهای سازمان
۹۰	۱-۱-۵ مأموریت فناوری اطلاعات و ارتباطات
۹۰	۲-۱-۵ اهداف سازمان
۹۱	۳-۱-۵ اهداف فناوری اطلاعات و ارتباطات
۹۲	۴-۱-۵ راهبردهای سازمان
۹۲	۱-۴-۱-۵ راهبردهای کسب و کار
۹۴	۲-۴-۱-۵ راهبرد فناوری اطلاعات و ارتباطات
۹۶	۵-۱-۵ مسائل سازمانی
۹۶	۱-۵-۱-۵ مسائل سازمانی و راهبردی
۹۶	۲-۵-۱-۵ مسائل اطلاعاتی
۹۷	۲-۵ بررسی فرضیه های پژوهش
۱۰۱	۳-۵ بحث و نتیجه گیری
۱۰۴	۴-۵ پیشنهادها کاربردی
۱۰۷	۵-۵ پیشنهادهایی برای پژوهش های بعدی
۱۰۸	پیوست

۱۱۷	منابع
۱۲۶	واژه نامه
۱۳۲	چکیده انگلیسی

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۲۷	جدول (۱-۲) تعداد و امکانات و سائل مرتبط با فناوری ارتباطات در هر هزار نفر جمعیت در سال ۲۰۰۵
۶۴	جدول (۱-۳) ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه پیش آزمون
۶۵	جدول (۲-۳) ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه نمونه نهایی
۷۱	جدول (۱-۴) توزیع فراوانی جنسیت نمونه
۷۲	جدول (۲-۴) توزیع فراوانی میزان تحصیلات نمونه
۷۳	جدول (۳-۴) توزیع فراوانی سن نمونه
۷۴	جدول (۴-۴) توزیع فراوانی تعداد سالهای فعالیت اعضای نمونه در سازمان
۷۵	جدول (۵-۴) خلاصه اطلاعات پاسخ دهندگان
۷۷	جدول (۶-۴) فرضیه اصلی
۷۸	جدول (۷-۴) جدول فراوانی فرضیه اصلی
۷۹	جدول (۸-۴) فرضیه فرعی ۱
۷۹	جدول (۹-۴) جدول فراوانی فرضیه فرعی ۱
۸۰	جدول (۱۰-۴) فرضیه فرعی ۲
۸۰	جدول (۱۱-۴) جدول فراوانی فرضیه فرعی ۲

۸۱	جدول(۴-۱۲) فرضیه فرعی ۳
۸۱	جدول(۴-۱۳) جدول فراوانی فرضیه فرعی ۳
۸۲	جدول(۴-۱۴) فرضیه فرعی ۴
۸۲	جدول(۴-۱۵) جدول فراوانی فرضیه فرعی ۴
۸۳	جدول(۴-۱۶) فرضیه فرعی ۵
۸۴	جدول(۴-۱۷) جدول فراوانی فرضیه فرعی ۵
۸۴	جدول(۴-۱۸) فرضیه فرعی ۶
۸۵	جدول(۴-۱۹) جدول فراوانی فرضیه فرعی ۶
۸۶	جدول(۴-۲۰) فرضیه فرعی ۷
۸۶	جدول(۴-۲۱) جدول فراوانی فرضیه فرعی ۷
۸۶	جدول(۴-۲۲) خروجی حاصل از آزمون فریدمن
۸۷	جدول(۴-۲۳) آماره آزمون فریدمن

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
۴۳	شکل(۲-۱) سیکل تدوین استراتژیهای فناوری اطلاعات و سیستمهای اطلاعاتی
۵۰	شکل(۲-۲) روش سه مرحله ای برنامه ریزی استراتژیک IT
۷۱	شکل(۴-۱) نمودار دایره ای توزیع فراوانی جنسیت
۷۲	شکل(۴-۲) نمودار دایره ای توزیع فراوانی میزان تحصیلات
۷۳	شکل(۴-۳) نمودار دایره ای توزیع فراوانی سن
۷۴	شکل(۴-۴) نمودار دایره ای توزیع فراوانی سالهای فعالیت اعضاء در سازمان
۱۰۳	شکل(۵-۱) روابط بین متغیرهای پژوهش

فهرست علائم اختصاری

ITSP	Information Technology Strategic Planning	برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات
ICT	Information and Communication Technology	فناوری اطلاعات و ارتباطات
IT	Information Technology	فناوری اطلاعات
IS	Information Systems	سیستمهای اطلاعاتی
IRM	Information Resources Management	مدیریت منابع اطلاعاتی
SP	Strategic Planning	برنامه ریزی استراتژیک
SSO	Social Security Organization	سازمان تامین اجتماعی

فصل ١

مقدمه

مقدمه

امروزه فناوری اطلاعات نقشی حیاتی در هر سازمان و کسب و کاری ایفا می کند. فناوری اطلاعات و ارتباطات مجموعه ای از دانش، روش ها و ابزارها است که به منظور تسهیل و انجام فرآیند تولید، گردآوری، سازماندهی، ذخیره سازی، بازیابی و نشر اطلاعات در این مجموعه، استفاده از رایانه به عنوان ابزارپردازش و شبکه به عنوان شاهره ارتباطی نقش آفرین است. در واقع، فناوری اطلاعات، مجموعه ای است که اطلاعات را:

- با سرعت و دقت بالا پردازش می نماید (پردازش اطلاعات)

- تجزیه و تحلیل می نماید (تحلیل اطلاعات)

- ارزیابی و از آن استنتاج می نماید (یادگیری اطلاعات).

تعاریف مختلفی از فناوری اطلاعات توسط افراد مختلف ارائه شده است. از جمله می توان به تعاریف زیر اشاره نمود:

۱. مطالعه، طراحی، توسعه و مدیریت کلیه نرم افزارها و سخت افزارهایی که در یک

شبکه و یک محیط ارتباطی با هم کار می کنند (Hammer, 1996).

۲. منظور از فناوری اطلاعات همه شکل های فناوری است که به وسیله آنها عملیات

دستیابی، ذخیره سازی و مبادله اطلاعات به شکل های گوناگون مثل متن، تصویر،

صدا و نمایش چند رسانه ای انجام می شود (Caldeir and Ward, 2003).

۳. فناوری اطلاعات دانشی است که به بررسی ویژگی ها و چگونگی اطلاعات نیروهای

حاکم بر جریان اطلاعات و ابزار آماده سازی آنها برای به حداکثر رساندن دستیابی به

اطلاعات و قابل استفاده کردن آن می پردازد. آماده سازی اطلاعات شامل تفکیک

اطلاعات دقیق، علمی و مستند، جمع آوری، سازمان دهی، ذخیره، بازیابی، تفسیر

، اشاعه و استفاده از آن می شود. (Cash at al., 1994).

عناصر اصلی تشکیل دهنده فناوری اطلاعات عبارتند از:

- ۱- افراد در فناوری اطلاعات/سیستم های اطلاعاتی نقش های گوناگونی را ایفا می کنند که می توان آنها را در سه دسته طراحان، راهبران و کاربران طبقه بندی کرد.
- ۲- رویه ها: دستورالعمل هایی هنجاریافته و مشروحي هستند که افراد باید به طور منظم دنبال کنند. همچنین نحوه تبدیل داده به اطلاعات را به افراد دیکته می کنند.
- ۳- نرم افزار: نرم افزار نحوه تبدیل داده به اطلاعات را به سخت افزار دیکته می کند. به تناسب نیاز هر سازمانی یک سری نرم افزارهای عام و خاص تهیه و بکار گرفته می شود.
- ۴- سخت افزار: انواع متنوع و گسترده ای از سخت افزار وجود دارد که شکل فیزیکی فناوری اطلاعات و سیستم های اطلاعاتی را تشکیل می دهند.
- ۵- داده: عنصر مرکزی سیستم اطلاعاتی و فناوری اطلاعات می باشد که مورد پردازش، ذخیره سازی، انتقال و بازیابی قرار می گیرد (Peaka, et al., 2005).

۱-۱ تعریف مساله

سازمان تامین اجتماعی یکی از بزرگترین سازمانهای بیمه ای کشور است که با توجه به تنوع کاری و گستردگی مخاطبان نقش مهمی در تحقق عدالت اجتماعی و توسعه پایدار کشور ایفاء می کند. این سازمان ضامن امنیت خاطر، امید به آینده و پویایی مولدین جامعه است. بر اساس قانون، سازمان تامین اجتماعی یک سازمان عمومی غیر دولتی است که عمده منابع مالی آن از محل حق بیمه ها (با مشارکت بیمه شده، کارفرما و دولت) تامین می شود و متکی به منابع دولتی نیست. اصول و منابع بیمه گری این سازمان به نحوی تنظیم شده که بین اهداف اصلی آن و اهداف کلان نظام اقتصادی و اجتماعی کشور همسویی وجود دارد.

مدیران و صاحبان کسب و کار نیز با پی بردن به اهمیت نقش فناوری در کسب و کارشان، در برنامه ریزی بلند مدت و استراتژیک، تدوین استراتژی فناوری اطلاعات را مختص و محدود به واحد سیستمهای اطلاعاتی ندانسته بلکه در فرآیند برنامه ریزی استراتژیک کسب و کار و سازمان با دیدی فرابخشی به آن می نگرند. حتی اگر مدیریت سیستم خود برنامه خاصی برای آن نداشته باشد، مدیران زیر دست به ناچار هریک در حوزه خود دست به ایجاد یک سری سیستمهای اطلاعاتی جدا از هم و بعضا نیز نامناسب خواهند زد، در این حالت، به گفته نظریه پردازان، نه تنها این سیستم ها به دلیل عدم یکپارچگی و ناسازگاری با یکدیگر کارایی کافی را ندارند، بلکه بسیاری از این پروژه ها به دلیل استفاده از روش نامناسب در توسعه نرم افزار، روش غلط انتخاب پیمانکار یا تعامل با آن، معماری غلط نرم افزاری و ..... به اهداف تعیین شده آن نمی رسند. حتی در خوشبینانه ترین حالت، به دلیل عدم دید کلی نگر نسبت به موضوع، هزینه بسیار زیادی در سازمان صرف دوباره کاری و کارهای غلط شده و سیاستهای کلی سازمان در این پروژه ها دیده نمی شود.

یکی از موارد مهمی که در راستای استفاده از فناوری اطلاعات در سازمان ها مطرح می شود، برنامه ریزی استراتژیک است. برنامه ریزی عبارتست از فرآیندی دارای مراحل مشخص و بهم پیوسته برای تولید یک خروجی منسجم در قالب سیستمی هماهنگ از تصمیمات. برنامه ریزی فکر کردن راجع به آینده یا کنترل آن نیست بلکه فرآیندی است که می تواند در انجام این امور مورد استفاده قرار گیرد. برنامه ریزی، تصمیم گیری در شکل معمول آن نیست بلکه از طریق فرآیند برنامه ریزی، مجموعه ای از تصمیمات هماهنگ اتخاذ می شود (دیوید، ۱۳۸۲). برنامه ریزی می تواند برای زمان حال یا آینده انجام شود. بر طبق این تعریف، تصمیم گیری های مقطعی و ناپیوسته و اتخاذ سیاستها برای پیشبرد سازمان در زمان حال یا آینده برنامه ریزی نیستند. برنامه ریزی متکی بر انتخاب و مرتبط ساختن حقایق است. حقایق مفاهیم واقعی، قابل

آزمون و اندازه‌گیری هستند. دیدگاهها، عقاید، احساسات و ارزشها به عنوان حقایق تلقی می‌شوند که فرآیند برنامه ریزی بر اساس آنها سازمان داده می‌شود (طیبی و ملکی، ۱۳۸۳). همانطور که اشاره شد برنامه ریزی صرفاً یک فرآیند تصمیم‌گیری نیست بلکه فرآیندی شامل روشن ساختن و تعریف حقایق و تشخیص تفاوت بین آنهاست یا به عبارتی گونه‌ای فرآیند ارزیابی است که در پایان آن، در انتخاب حقایق ارزیابی شده تصمیم‌گیری می‌شود. برنامه بیانی روشن، مستند و مشروح از مقاصد و تصمیمات است. برنامه خروجی فرآیند برنامه ریزی است اما برنامه ریزی یک فرآیند پیوسته است که پیش از اتخاذ هر تصمیمی آغاز شده و پس از اجرای آن تصمیم ادامه می‌یابد. برنامه‌ها تهیه شده و اجرا می‌گردند (پیرس و رابینسون، ۱۳۸۳). در دنیای رقابتی امروز برنامه ریزی استراتژیک برای هر سازمانی از اهمیت فوق العاده‌ای برخوردار بوده، دارای ویژگیهای منحصر به فردی است و نیز مدل‌های مختلفی از سوی نظریه پردازان مختلف ارائه شده است که از آن جمله می‌توان به مدل‌های برنامه ریزی استراتژیک بر مبنای نتیجه (یا هدف)، مدل همسویی، برنامه ریزی سناریو، مدل برنامه ریزی ارگانیک (یا خود سازمانی)، مدل اصلی مکتب طراحی، مدل رابسون، مدل استیئر و... اشاره کرد.

برنامه استراتژیک فناوری اطلاعات خطوط اصلی حرکت یک مجموعه در زمینه پردازش اطلاعات، تحلیل اطلاعات، یادگیری اطلاعات را مشخص می‌کند. اکثر سازمانها در مواجهه با فناوری اطلاعات غافلگیر شده و بنا به ضرورت و به صورت بخشی به استقرار سیستمهای اطلاعاتی و فناوری اطلاعات پرداخته اند (McFaralan, 1984). اما به تدریج بخشهای مختلف به جزیره‌های اطلاعاتی که مستقیماً به طراحی، تجهیز، بهره برداری و پشتیبانی سیستمهای اطلاعاتی خود اقدام می‌نمایند تبدیل شده اند که موجب تعامل نامناسب بین بخشهای سازمان، افزایش دوباره کاری، عدم هماهنگی توسعه فناوری اطلاعات با اهداف کلان و استراتژی

سازمان و ... شده است، این مضرات سازمانها را به فکر واداشته که این جزایر سرگردان و پراکنده را تحت یک نظام واحد سازماندهی نمایند و برای فناوری اطلاعات در سازمان خود برنامه ریزی نمایند (Sabherwal and Chau, 2001). نخستین تلاشها به منظور برنامه ریزی و کنترل سیستمهای فناوری اطلاعات در دهه های ۵۰ و ۶۰ صورت گرفت. در این سالها بیشترین بخش منابع مصرفی در توسعه نرم افزارهای کاربردی جدید و یا اصلاح نرم افزارهای موجود به کارگرفته می شد. بنابراین در ابتدا تمرکز اصلی برنامه ریزان حول این دو محور بود. سازمانها روشهای مختلفی را برای توسعه سیستمها و کنترل پروژه آنها برقرار نمودند که البته این فعالیتهای بیشتر در لایه برنامه ریزی عملیاتی سازمان انجام می پذیرفت (Lederer and Sethi, 1988). اما هر چه کاربری سازمانها از سیستمهای اطلاعاتی پیچیده تر شد تأکید و تمرکز برنامه ریزی از لایه عملیاتی به سطح برنامه ریزی مدیریتی و کنترل تخصیص منابع انتقال یافت. برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات برای هر سازمان، سندی است که معماری اطلاعات سازمان را در پرتو ملاحظات استراتژیک مانند مأموریت، اهداف و اولویت های سازمان تعیین کرده و برنامه اجرایی لازم برای دستیابی به سیستم ها و پایگاههای اطلاعاتی را در سطح سازمان تعیین می کند. به عبارت دیگر، برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات منشور و برنامه کلان سازمان در زمینه سیستم های اطلاعاتی و به طور کلی، فناوری اطلاعات است (Brancheau and Wetherbe, 1987). چهار دلیل عمده برای گرایش سازمانها به برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات وجود دارد که عبارتند از:

- گسترش و بهبود فناوری
- کمبود نیروی انسانی متخصص
- محدودیت منابع سازمان
- پیدایش سیستم یکپارچه (Sabherwal, 1999)